

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum in potestate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

Super Questionis secunda articulum 4. 5. 6.

In artic. 4. nihil occurr.

In quinto autem, speculabilia in prima parte declarata sunt.

In sexto uero in responsione ad primum huius questionis, que in q. 4. artic. 2. tractabitur.

Si autem cognitio falsa sit, non concordat rei, & sic bonum non inuenitur in eo, cuius fama celebris habetur: unde patet, quod fama nullo modo potest facere hominem bonum.

Ad tertium dicendum, quod fama non habet stabilitatem: imo falso rumore de facili perditur. & si stabilis aliquando perseveret, hoc est per accidens: sed beatitudo habet per se stabilitatem, & semper.

ARTICULVS IIII.

Utrum beatitudo hominis consistat in potestate.

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod beatitudo consistat in potestate. Omnia enim appetunt assimilari Deo, tanquam ultimo fini, & primo principio: sed homines qui in potestatis sunt, propter similitudinem potestatis maxime uidentur esse Deo conformes, unde in Scriptura, Diu vocantur, ut patet Exod. 13. Dijs non detrahes. ergo in potestate beatitudo consistit.

2. Præter. Beatitudo est bonum perfectum: sed perfectissimum est, quod homo etiam alios congrue possit regere, quod conuenit his qui in potestatis sunt constituti. ergo beatitudo consistit in potestate.

3. Præter. Beatitudo cum sit maxime appetibilis, opponitur ei, quod maxime est fugiendum: sed homines maxime fugiunt seruitutem, cui contraponitur potestas. ergo in potestate beatitudo consistit.

SED CONTRA. Beatitudo est perfectum bonum: sed potestas est maxime imperfecta: ut n. dicit Boet. 3. de consol. Potestas humana sollicitudinum morsus expellere, formidinum aculeos vitare nequit & potestatem censens, cui satellites latens ambiunt: qui quos terret, ipse plus metuit? non igitur beatitudo consistit in potestate.

RESPON. Dicendum, quod impossibile est beatitudinem in potestate consistere propter duo. Primo quidem, quia potestas habet rationem principij, ut patet in 3. Metaph. * beatitudo autem habet rationem ultimi finis. Secundo, quia potestas se habet ad bonum, & ad malum: beatitudo autem est proprium, & perfectum hominis bonum: unde magis posset consistere beatitudo aliqua in bono usus potestatis, qui est per virtutem, quam in ipsa potestate. Possunt autem quatuor generales rationes induci ad ostendum quod in nullo præmissorum exteriorum bonorum beatitudo consistat, quarum prima est, Quod cum beatitudo sit summum hominis bonum, non compatitur secum aliquod malum: omnia autem prædicta possunt inueniri & in bonis & in malis. Secunda ratio est, quia cum de ratione beatitudinis sit, quod sit per se sufficiens, ut patet in 1. Ethic. * hoc necesse est, quod beatitudine adepti, nullum bonum necessarium homini desit. adeptis autem singulis præmissorum, possunt adhuc multa bona homini necessaria deesse, puta sapientia, sanitas corporis, & huiusmodi. Tertia, quia cum beatitudo sit bonum perfectum, ex beatitudine non potest aliquod malum alicui conuenire, quod non conuenit præmissis. Dicitur enim Eccl. 5. quod diuitiæ interdum conseruantur in malum domini sui: & simile patet in alijs tribus. Quarta ratio est quia ad beatitudinem homo ordinatur per principia interiora, cum ad ipsam naturaliter ordinatur.

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod beatitudo hominis consistat in bonis corporis. dicitur enim Eccl. 30. Non est census supra census salutis corporis: sed in eo quod est optimum, consistit beatitudo. ergo consistit in corporis salute.

2. Præter. Dio. dicit 5. c. de diu. no. * quod esse est melius quam vitare, & vitare melius quam alia que conueniunt: sed ad esse vel vitare hominis requiritur salus corporis. cum ergo beatitudo sit summum bonum hominis, videtur quod salus corporis maxime pertinet ad beatitudinem.

3. Præter. Quanto aliquid est commune, tanto ab altiori principio dependet, quia quanto est causa superior, tanto eius virtus ad plura se extendit: sed sicut causalitas cause efficientis consideratur secundum influentiam, ita causalitas finis attenditur secundum appetitum. ergo sicut prima causa efficiens, est quæ in omnia influat, ita ultimus finis est quod ab omnibus desideratur: sed ipsum esse est quod maxime desideratur ab omnibus. ergo in his que pertinent ad esse hominis, sicut est salus corporis, maxime consistit beatitudo.

SED CONTRA. est, quod secundum beatitudinem homo excellit omnia animalia: sed secundum bona corporis a multis animalibus superatur, sicut ab elephante, in diuturnitate vite: a leone, in fortitudine: a ceruo, in celeritate. ergo beatitudo hominis non consistit in bonis corporis.

RESPON. Dicendum, quod impossibile est beatitudinem hominis in bonis corporis consistere propter duo. Primo quidem, quia impossibile est, quod illius rei quæ ordinatur ad aliud sicut ad finem, ultimus finis sit eiusdem conseruatio in esse. unde gubernator non intendit, sicut ultimum finem, conseruationem nauis sibi commissa, eo quod nauis ad aliud ordinatur sicut in finem, scilicet ad nauigandum. Sicut autem nauis committitur gubernatori ad dirigendum, ita homo est suæ voluntati & rationi commissus, secundum illud quod dicitur Eccl. 1. 5. Deus ab initio constituit hominem, & reliquit eum in manu conseruatio filij sui. Manifestum est autem, quod homo ordinatur ad aliquid, sicut ad finem: non enim homo est summum bonum. unde impossibile est, quod ultimus finis rationis & voluntatis humanæ, sit conseruatio humani esse. Secundo, quod dato quod finis rationis & uoluntatis humanæ esset conseruatio humani esse: non tamen posset dici, quod finis

ARTICULVS V.

Utrum beatitudo hominis consistat in aliquo corporis bono.

Ad quintum sic proceditur. Videtur, quod beatitudo hominis consistat in bonis corporis. dicitur enim Eccl. 30. Non est census supra census salutis corporis: sed in eo quod est optimum, consistit beatitudo. ergo consistit in corporis salute.

2. Præter. Dio. dicit 5. c. de diu. no. * quod esse est melius quam vitare, & vitare melius quam alia que conueniunt: sed ad esse vel vitare hominis requiritur salus corporis. cum ergo beatitudo sit summum bonum hominis, videtur quod salus corporis maxime pertinet ad beatitudinem.

3. Præter. Quanto aliquid est commune, tanto ab altiori principio dependet, quia quanto est causa superior, tanto eius virtus ad plura se extendit: sed sicut causalitas cause efficientis consideratur secundum influentiam, ita causalitas finis attenditur secundum appetitum. ergo sicut prima causa efficiens, est quæ in omnia influat, ita ultimus finis est quod ab omnibus desideratur: sed ipsum esse est quod maxime desideratur ab omnibus. ergo in his que pertinent ad esse hominis, sicut est salus corporis, maxime consistit beatitudo.

SED CONTRA. est, quod secundum beatitudinem homo excellit omnia animalia: sed secundum bona corporis a multis animalibus superatur, sicut ab elephante, in diuturnitate vite: a leone, in fortitudine: a ceruo, in celeritate. ergo beatitudo hominis non consistit in bonis corporis.

RESPON. Dicendum, quod impossibile est beatitudinem hominis in bonis corporis consistere propter duo. Primo quidem, quia impossibile est, quod illius rei quæ ordinatur ad aliud sicut ad finem, ultimus finis sit eiusdem conseruatio in esse. unde gubernator non intendit, sicut ultimum finem, conseruationem nauis sibi commissa, eo quod nauis ad aliud ordinatur sicut in finem, scilicet ad nauigandum. Sicut autem nauis committitur gubernatori ad dirigendum, ita homo est suæ voluntati & rationi commissus, secundum illud quod dicitur Eccl. 1. 5. Deus ab initio constituit hominem, & reliquit eum in manu conseruatio filij sui. Manifestum est autem, quod homo ordinatur ad aliquid, sicut ad finem: non enim homo est summum bonum. unde impossibile est, quod ultimus finis rationis & voluntatis humanæ, sit conseruatio humani esse. Secundo, quod dato quod finis rationis & uoluntatis humanæ esset conseruatio humani esse: non tamen posset dici, quod finis

Infr. q. 2 ar. 3. cor. Et 4. di. 49 q. 1 ar. 1. q. 1. Et 3. cont. c. 32. & 37. princ. Et opu. 3. c. 264. a. Et Pf. 32. Et 1. Ethic. lec. 10. * Cap. 5. no. lōge a prin.

3. contra ca. 31. Et opu. 3. cap. 108. & 264.

Prosa 5. cit. ca. med.

tez. 17. 10. mo g.

* c. 7. tom. 9.